

Solbjerg den 6. Juni 2012

Miljøminister Ida Auken

Klima- og energi- og bygningsminister Martin Lidegaard

Kommunernes Landsforening

v. formand for KLS teknik- og miljøudvalg, borgmester Martin Damm

Kære Politikere

Vi har erfaret, at Danmarks Vindmølleforening ved brev pr. 31. maj 2012 har rettet henvendelse til jer vedrørende den fremtidige vindmølleplanlægning i Danmark.

I dette brev rettes et direkte angreb på det kommunale selvstyre, som er en af de vigtige lokaldemokratiske hjørnesten. Dette angreb, har Danmarks Vindmølleforening og Vindmølleindustrien også forsøgt rejst i gennem arbejdsgruppen under Naturstyrelsen.

Asbjørn Bjerre, Danmarks Vindmølleforening, kritiserer i sit brev bl.a. den kommunale sagsbehandling i Syddjurs og Billund Kommuner. Til orientering skal det nævnes, at vicedirektør for Naturstyrelsen Sven Koefoed-Hansen eksplicit nævnte, at der intet var at udsætte på kommunernes sagsbehandling og at alt var kørt efter bogen.

Kommunerne har ifølge samarbejdsaftalen pligt til at screene for potentielle vindmølleområder. Når en miljøvurderings-rapport foreligger, er det så op til byrådet at foretage en afvejning af forskellige interesser inden den endelige beslutning tages, om der skal tillades vindmøller eller ej.

Et angreb på det kommunale selvstyre, som er et af vort lands demokratiske grundprincipper kan på ingen måde accepteres.

I brevet omtales også den øgede statslige informationsindsats. Det er en rigtig god idé med en uafhængig, saglig og borgerrettet information om vindmøller, men vi vil minde jer om Lægeforeningens brev pr. 5. marts 2012. Det er helt essentielt af enhver information om sundheds- og helbredsaspekter foretages af et organ med den nødvendige miljømedicinske og lægefaglige kompetence. Derfor må vi tage stor afstand fra Asbjørn Bjerres udtalelser om *"udokumenterede og frygtbaserede påstande om diverse påståede helbredseffekter af at bo i nærheden af en vindmølle."*

Vi minder jer om, at speciallægeorganisationen Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM) skrev følgende i deres høringssvar til vindmøllebekendtgørelsen:

"DASAM mener imidlertid, at bekendtgørelsen ikke i tilstrækkeligt omfang beskytter mod sundhedsrisici ved støjgenerne, og foreslår derfor: De generelle støjgrænser bør sænkes fra 39 dB(A) til 35 dB(A)"¹

¹ http://dasam.dk/Dasam_upload/Dasam_bestyrelses_ref/hoeringssvar-vindmoeller-nov-2011.pdf

Vi minder jer om, at et ekspertpanel på vegne af den svenske miljøstyrelse skrev følgende i 2011²:
"On the other hand, the effects on the cardiovascular system by noise are assumed to be stress related and triggered by noise annoyance and sleep disturbance (Babisch 2002). Wind turbine noise is causing noise annoyance, and possibly also sleep disturbance, which means that one cannot completely rule out effects on the cardiovascular system after prolonged exposure to wind turbine noise, despite moderate levels of exposure."

Vi minder jer om ordlyden af forsigtighedsprincippet – eller "The Precautionary Principle", som Danmark som medlem af EU har tilskrevet sig:

"The precautionary principle applies where scientific evidence is insufficient, inconclusive or uncertain and preliminary scientific evaluation indicates that there are reasonable grounds for concern that the potentially dangerous effects on the environment, human, animal or plant health may be inconsistent with the high level of protection chosen by the EU."

Vi minder jer om, at læge og søvnspecialist Christopher Hanning i marts 2012, skrev følgende i sin editorial i det velansete lægetidsskrift British Medical Journal³:

"A large body of evidence now exists to suggest that wind turbines disturb sleep and impair health at distances and external noise levels that are permitted in most jurisdictions, including the United Kingdom. Sleep disturbance may be a particular problem in children, and it may have important implications for public health. When seeking to generate renewable energy through wind, governments must ensure that the public will not suffer harm from additional ambient noise. Robust independent research into the health effects of existing wind farms is long overdue, as is an independent review of existing evidence and guidance on acceptable noise levels."

Den fremtidige vindmølleplanlægning i Danmark kan i vores øjne sikres ved:

- 1) En væsentlig større andel af vindmøller opsættes på havet. 300 vindmøller på hver 6MW vil netop kunne yde 1800MW og med en væsentlig større kapacitetsfaktor end landvindmøller. Hvis der tages højde for kapacitetsfaktoren vil det blot være nødvendigt med 200 havvindmøller på 6 MW for at opnå samme strømproduktion.
- 2) Hvis det skønnes nødvendigt med opsætning af industrielle vindmøller på land, så bør disse placeres efter "Udbygningsmodel 2", som blev belyst i "Rapport fra regeringens planlægningsudvalg for vindmøller på land", Naturstyrelsen, 2007.

Ved at placere industrielle landvindmøller i større grupper på landområder, hvor middelvindhastigheden er stor kan der opnås en bedre omkostningseffektivitet. Både pga. en større kapacitetsfaktor samt stordriftsfordele ved drift og vedligehold. Denne type af placering på land skal kombineres med et forbedret beskyttelsesniveau for naboerne med et sikkert beregnet maksimalt støjbelastningsniveau på 35dBA udendørs ved alle vindhastigheder.

² Infrasound and low frequency noise from wind turbines: exposure and health effects, Environ. Res. Lett. 6 (2011) 035103 (6pp)

³ Wind turbine noise, BMJ 2012;344:e1527 doi: 10.1136/bmj.e1527

Beskrivelse af de to udbygningsmodeller, jf. den nævnte rapport fra Naturstyrelsen, 2007:

Udbygningsmodel 1 - det nuværende udbygningsprincip:

- Spredningsmodellen, hvor vindmøllerne er opstillet i hele landet og de fleste er opstillet i mindre grupper.
- I denne model er det vejet højt, at vindmøllerne er opstillet på placeringer, hvor det er landskabeligt acceptabelt.
- Det medfører, **at energiodnyttelsen ikke er optimal**, og at de mest vindrige placeringer fx langs kysten undgås, herunder de udpegede værdifulde kystlandskaber jf. planlovens bestemmelser om kystnærhedszonen
- **Samfundsøkonomisk bliver det dermed noget dyrere** at opstille vindmøller, end hvis de blev opstillet der, hvor der kan produceres mest el.
- **Da vindressourcen ikke udnyttes optimalt vil det kræve forholdsvis flere vindmøller at opnå en given dækning af elforbruget.**

Udbygningsmodel 2 – Strategisk udbygning

- Så vindmøllerne koncentrerer på færre vindrige placeringer med flere møller i en gruppe.
- Denne model, hvor vindressourcen vejes højt vil betyde anvendelse af flere placeringer tættere på kysten, områder som kan være problematiske.
- Energiudnyttelsen vil her være tættere på det optimale, hvorved den enkelte vindmølle producerer mere.
- **Samfundsøkonomisk vil det blive billigere**, fordi vindkraften produceres med en lavere kWh-pris.
- Der vil være **behov for et mindre antal placeringer, da vindmøller samles i større grupper.**

Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller vil gerne medvirke til, at der findes en udbygningsløsning for vindmøller, hvor der tages hensyn til natur, mennesker samt samfundsøkonomien; og vil i den henseende gerne indgå i en konstruktiv dialog om, hvordan en sådan løsning kan opnås.

Det er helt afgørende for Danmarks energifremtid samt for de kommende vindmøllenaboer, at de rigtige politiske beslutninger tages nu. Beslutninger, som er baseret på den bedste gældende faglige viden og med respekt for menneskers sundhed og for de lokaldemokratiske grundprincipper.

Danmark har stadig muligheden for at vise sig som et ægte foregangsland for grøn energi – og vise, at industrielle vindmøller kan opstilles i samarbejde med – og ikke i krig med naboerne.

Med venlig hilsen

Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller

www.stilhed.eu

Formand, Gunner Thomassen

Kærgårdsvej 64

8355 Solbjerg

T.: (+45) 8692 6260

M.: (+45) 2921 6263

Mail: gunner.n.thomassen@mail.dk

Næstformand, Christian Buhl